

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3Co/36/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7814208463
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Angelika Sopoligová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7814208463.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Angeliky Sopoligovej a členiek senátu JUDr. Evy Feťkovej a Mgr. Zuzany Čisovskej v spore žalobcov: 1. F. R., nar. X.X.XXXX, naposledy bytom v I., F.É. XXXX/X, zomr. XX.XX.XXXX, 2. K. R., nar. XX.X.XXXX, bytom v I., I. P. XX, 3. X. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom v V. T., Y. J.. Š. XXX, 4. T. R., nar. X.XX.XXXX, bytom v I., V. XX, 5. J. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. P., I. XX, 6. N. R., nar. XX.X.XXXX, bytom v J., X. R. XXX, žalovaní v 1. až 6. rade zastúpení: Mgr. Ľudovít Paulovič, advokát, so sídlom v Lučenci, Martina Rázusa 19 proti žalovaným: 1. J. Š., nar. XX.X.XXXX, bytom v I., Q. XX, zastúpeného JUDr. Ladislavom Csákóm, advokátom so sídlom v Rožňave, Hviezdoslavova 4, 2. Groupama Biztosító Zrt., so sídlom Erzsébet királyné útja 1/C, Budapest 1146, Maďarská republika, podnikajúca na území SR prostredníctvom Groupama poisťovňa a. s., pobočka poisťovne z iného členského štátu, so sídlom v Bratislave, Miletičova 21, IČO: 47236060, zastúpenému JAVOR - TOKÁR advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Stará Vajnorská cesta 37, IČO: 36 264 750, o náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcov a žalovaného v 1. rade proti rozsudku Okresného súdu Rožňava č.k. 12C/225/2014-491 zo dňa 24.10.2018

rozhodol:

I. M e n í rozsudok v časti výroku pod č. I v sume priznanej titulom nemajetkovej ujmy tak, že žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobcom v 2. až 6. rade titulom nemajetkovej ujmy, každému z nich sumu 5.000,- eur, v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných, zaniká povinnosť plniť druhému z nich.

II. Nad uvedené sumy rozsudok vo výroku pod č. II. o zamietnutí časti žaloby p o t v r d z u j e.

III. Z r u š u j e rozsudok a konanie zastavuje vo vzťahu žalobcu v 1. rade proti žalovaným.

IV. P r i z n á v a žalobcom v 2. až 6. rade 100 % nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštancie ako aj v odvolacom konaní z priznanej sumy, ktorú sú povinní zaplatiť žalovaní v 1. a 2. rade s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká povinnosť plniť druhému z nich.

V. Vo vzťahu žalobcu v 1. rade a žalovaných nepriznáva týmto stranám sporu nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštancie, ako aj v odvolacom konaní.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Rožňava (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) rozsudkom označeným v záhlaví rozhodol v tomto znení:

I. Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobcom v 1. až 6. rade, titulom nemajetkovej ujmy sumu 1.000 eur, každému osobitne, v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných, zaniká povinnosť plniť druhému z nich.

II. Vo zvyšujúcej časti súd žalobu zamietla.

III. Súd priznáva žalobcom v 1. až 6. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z priznanej sumy, ktorú budú povinní zaplatiť žalovaní v 1. a 2. rade s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných, zaniká povinnosť plniť druhému z nich. O výške náhrady trov rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku samostatným rozhodnutím.

2. Predmetom konania je nárok žalobcov proti žalovaným v 1. a 2. rade titulom náhrady nemajetkovej ujmy.

3. Žalobcovia v 1. až 6. rade sa podanou žalobou domáhali voči žalovaným v 1. a 2. rade zaplata sumy po 14.000,00 eur, každému žalobcovi osobitne, z titulu nemajetkovej ujmy súvisiacej s úmrtím matky žalobcov v dôsledku dopravnej nehody. Navrhli, aby boli zaviazaní žalovaní na plnenie spoločne s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných, zaniká povinnosť plniť druhému z nich. Súčasne sa domáhali náhrady trov konania.

4. Žalobu odôvodnili tým, že dňa 14.10.2011 o 07.45 hod., došlo k dopravnej nehode, v I., na Q. ulici, smerom od Obchodného domu Billa na obec Q. Y.. Žalovaný v 1. rade osobným motorovým vozidlom zn. BMW 320d, EČV:I. zrazil na priechode pre chodcov ľavou prednou časťou vozidla, chodkyňu P. R.. Spôsobil jej zranenia, ktorým v Nemocnici sv. Barbory Rožňava podľahla toho istého dňa. Z vyšetrovania vyplynulo, že príčinou dopravnej nehody bolo závažné porušenie zákonných povinností žalovaného v 1. rade pri vedení motorového vozidla, ktoré mu vyplývali v ust. § 4 Zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke. Žalovaný v 1. rade bol za tento skutok právoplatne odsúdený rozsudkom Okresného súdu v Rožňave, sp.zn. 1T/66/2012 zo dňa 21.05.2012. Mali za to, že konaním žalovaného v 1. rade bolo neoprávnené zasiahnuté do osobných práv žalobcov v zmysle ust. § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), nakoľko náhlým úmrtím matky žalobcov, bolo trvalo a neodstrániteľne zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života. Žalobcovia citlivo vnímajú tento traumatizujúci dôsledok konania žalovaného v 1. rade na ich rodinnom živote. S matkou mali nadštandardný vzťah, po celý život im bola oporou a starostlivou matkou, ktorá im počas jej dôchodkového veku pomáhala. Náhla smrť ich šokovala a nevedia sa zmieriť s jej smrťou. Napriek vysokému veku bola mimoriadne vitálna, plnila pre ostatných úlohu dôverníka, priateľa, spoločníka s tým, že vedela ostatným členom rodiny poradiť, pomôcť a zabaviť. Žiadna z morálnych foriem zadostučinenia nie je preto v prípade tak intenzívneho zásahu do ich osobnostných práv postačujúca. Neodstrániteľnosť a trvalosť následku spočívajúceho v úmrtí blízkej osoby preto opodstatňuje priznanie náhrady nemajetkovej ujmy.

5. Žalovaný v 1. rade ako vodič motorového vozidla, ktorým bola škoda spôsobená, je osobou, ktorá priamo svojim konaním zasiahla do osobnostných práv žalobcov a zodpovedá za nemajetkovú ujmu podľa ust. § 16 OZ.

6. Motorové vozidlo v čase, keď bola škoda spôsobená, bolo povinne zmluvne poistené u žalovanej v 2. rade. Povinnosť nahradiť spôsobenú škodu má teda nielen žalovaný v 1. rade, ale ako poisťovateľ aj žalovaná v 2. rade, podľa ust. § 15 Zákona o povinnom zmluvnom poistení (ďalej len „PZP“). V zmysle uvedeného zákona, poisťený má právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodeným škodu na zdraví a náklady pri usmrtení.

7. Poukazovali na komunitárne právo Európskej únie (ďalej len „EÚ“), pričom odkazovali na čl. 3 ods. 1 Smernice Rady č. 72/166/EHS zo dňa 24.4.1972, o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, ako aj čl. 1 prvého odseku Smernice Rady č. 90/232/EHS zo dňa 14.5.1990 týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu prevádzkou motorových vozidiel s dôrazným apelom aj na rozsudok Európskeho súdneho dvora zo dňa 24.10.2012, Haasová, C - 22/12, z ktorých jednoznačne vyplýva, že vnútroštátna právna úprava má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy.

8. Žalovaný v 1. rade so žalobou nesúhlasil z dôvodu, že nie sú splnené podmienky v zmysle ust. § 13 ods. 2 OZ. Konkrétne namietal výšku uplatneného nároku. Vzniesol námietku premlčania z dôvodu, že k dopravnej nehode došlo dňa 14.10.2011 a žalobcovia si uplatnili nárok na súde až dňa 28.8.2014. Poukazoval na vnútroštátnu právnu úpravu a zákon o povinnom zmluvnom poistení (ďalej len „PZP“).

9. Žalovaná v 2. rade uviedla, že vo veci nie je pasívne vecne legitimovaným subjektom s tým, že žalovaný v 1. rade následne vyslovil názor, že žalovaná v 2. rade je vo veci pasívne legitimovaná s poukazom na eurokonformný výklad a citované rozhodnutia zo strany žalobcov.

10. Žalovaná v 2. rade vo veci vzniesla aj námietku aktívnej vecnej legitímácie so zreteľom na to, že si mali žalobcovia uplatniť nárok priamo proti poisťovateľovi a preto nemajú priamo nárok na náhradu nemajetkovej ujmy proti nej.

11. Na základe vykonaného dokazovania, súd prvej inštancie aj po výsluchu svedkov, znalca z odboru dopravy, ktorý vypracoval znalecký posudok pre účely trestného konania S.. Q. Q., a keďže žalovníci nesúhlasili s vypracovaným znaleckým posudkom z trestného konania, ktorý bol oboznámený, a to aj po vyjadrení k tomuto znaleckému posudku znalcom S.. Q. Q., súd prvej inštancie vo veci nariadil doplnenie znaleckého posudku č. 94/2011 S.. Q. Q., znalcom z odboru dopravy, cestných nehôd pod č. 98/2017, z ktorého záveru vyplynulo, že nakoľko vodič - žalovaný v 1. rade neuviedol žiadnu takú okolnosť, ktorá by bola dôvodom pre vykonanie novej analýzy, na základe nových podkladov, znalec zotrval na záveroch pôvodného znaleckého posudku pod č. 94/2011, a vec po vykonanom dokazovaní vyhodnotil v tom smere, že dňa 14.10.2011 došlo k dopravnej nehode, pri ktorej sa prechádzajúca chodkyňa P. R. (matka žalobcov v 1. až 6. rade) dostala do kontaktu s vozidlom zn. BMW 320D, EČV: I. XXX P. a utrpela devastačné poranenia, ktorým podľahla v nemocnici s tým, že žalovaný v 1. rade bol vodičom osobného vozidla, ktorým bola spôsobená škoda na zdraví s následkom úmrtia s tým, že zodpovednosť žalovaného v 1. rade vyplynula z rozsudku Okresného súdu Rožňava sp.zn. 1T/66/2012 zo dňa 21.5.2012, ktorým bol žalovaný v 1. rade uznaný za vinného za prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona. Keďže v čase vzniku dopravnej nehody bol žalovaný v 1. rade poistený zo zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel u žalovanej v 2. rade, ktorá vo veci namietal svoju pasívnu legitímáciu, ako aj aktívnu legitímáciu žalobcov s tým, že súd prvej inštancie dospel k záveru s odkazom na ust. § 822 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 823 OZ, § 4 ods. 2 písm. a/, § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, že vo veci je daná pasívna legitímácia žalovaného v 1. rade, ako aj žalovanej v 2. rade a to z dôvodu, že žalovaný v 1. rade ako vodič motorového vozidla, ktorým spôsobil škodu, bol povinne zmluvne poistený za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla práve u žalovanej v 2. rade, pričom v zmysle ust. §§ 822 a 823 OZ, z poistenia zodpovednosti za škodu má poistený právo, aby v prípade poistnej udalosti poisťiteľ za neho nahradil podľa poistných podmienok škodu, za ktorú poistený zodpovedá. Podľa ust. § 15 ods. 1 Zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu, poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný nárok preukázať, pričom voľba je výlučne na oprávnenej osobe. Ide teda o situáciu, keď jeden subjekt má právo na to isté plnenie proti dvom subjektom, pričom proti každému z iného právneho dôvodu. Proti škodcovi ide o nárok z titulu náhrady škody, proti jeho poisťovateľovi o osobitné právo na plnenie založené všeobecným právnym predpisom. Pokiaľ sa žalobcovia rozhodli uplatniť si nárok voči jednému alebo druhému žalovanému, pasívna legitímácia je daná, pretože žalovanému v 1. rade svedčí dôvod podľa ust. § 420 OZ ako vodičovi vozidla, ktorým spôsobil škodu, a žalovanej v 2. rade svedčí zodpovednosť za škodu v zmysle ust. § 15 Zákona č. 381/2001 Z.z., kde si môžu poškodení priamo uplatňovať nárok voči poisťovateľovi škodcu. S poukazom na uvedené súd uviedol, že nerozhoduje o solidárnej zodpovednosti žalovaných, pretože ide o postavenie samostatných spoločníkov, ale rozhoduje tak, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu plnenia povinnosť plnenia druhého.

12. Pre posúdenie legitímácie žalovanej v 2. rade, sa súd prvej inštancie taktiež vysporiadal s pojmom škoda v zmysle ust. § 4 Zákona č. 381/2001 Z.z. a predovšetkým s tým, či sa vzťahuje povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu v zmysle ust. § 4 Zákona č. 381/2001 Z. z. aj na náhradu nemajetkovej ujmy. Uviedol, že vnútroštátne právo uplatniteľné vo veci samej, Zákon č. 381/2001 Z.z., neobsahuje úpravu náhrady nemajetkovej ujmy a teda by sa javilo, že nie je daná zodpovednosť poisťovne za náhradu nemajetkovej ujmy. Doterajšie rozhodovanie v otázke pasívnej legitímácie v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy osobám blízkym obetiam dopravných nehôd, neboli jednoznačne vyriešené, preto súd pri posudzovaní tejto otázky vychádzal z rozhodovania Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý podporuje záver, v zmysle ktorého pasívna legitímácia poisťovne je daná (uznesenie sp.zn. I. ÚS 206/2015 zo dňa 29.04.2012 a III. ÚS 646/2015 zo dňa 16.12.2015), keďže je potrebné vykladať ust. § 4 ods. 2 písm. a.) Zákona č. 381/2001 Z.z. za použitia eurokonformného výkladu a teda je nutné náhradu nemajetkovej ujmy podľa ust. § 13 ods. 3 OZ považovať za škodu na zdraví v zmysle ust. § 4 ods. 2 písm.

a.) uvedeného zákona. Tým je daná povinnosť poisťovne ako poisťiteľa poskytnúť plnenie poškodeným. V týchto sporoch je teda daná pasívna legitímácia v spore o takúto náhradu nemajetkovej ujmy.

13. Taktiež súd prvej inštancie uzavrel, že žalobcovia sú vo veci aktívne legitimovaní a to s odkazom na právne posúdenie veci v zmysle § 11 OZ, § 13 ods. 1 a § 16 OZ, keďže v danom prípade ide o zodpovednosť za zásah do osobnostných práv žalobcov, v súvislosti s dopravnou nehodou vedúcou k usmrteniu matky žalobcov s tým, že medzi žalobcami a matkou, ktorej v dôsledku prevádzky vozidla bola spôsobená smrť, boli žalobcovia dotknutí na svojich osobnostných právach, keďže medzi žalobcami a matkou existovali vzájomné sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy, vytvorené v rámci súkromného, ako aj rodinného života a práve porušením práva na život jednej z nich došlo k neoprávnenému zásahu do práva na súkromie ďalších z týchto osôb, t.j. v prípade úmrtia matky, tak ako sa to stalo v tomto prípade, jej detí. Keďže súd prvej inštancie uzavrel, že v danom prípade morálna satisfakcia podľa § 13 ods. 1 OZ nie je postačujúca, majú žalobcovia právo na náhradu nemajetkovej ujmy, keďže zavineným usmrtením chodca, práve žalovaným v 1. rade, pri dopravnej nehode, bolo zasiahnuté do práva na súkromie a rodinný život žalobcov.

14. Z dôvodu, že žalovaný v 1. rade vzniesol námietku premlčania, súd prvej inštancie posudzoval prípadný zánik nároku v dôsledku aj uplynutia premlčacej doby a to v zmysle ust. § 420 ods. 1 a § 100 ods. 1 a § 101 ods. 1 OZ s tým, že dospel k záveru, že v danom prípade začína v zmysle § 101 OZ plynúť premlčacia doba dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv s tým, že v danom prípade sa tak stalo dňa 14.10.2011 (deň dopravnej nehody), kedy zomrela matka žalobcov a žalobcovia si tak mohli svoje právo na uplatnenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vykonať prvýkrát 15.10.2011, odkedy aj začala plynúť všeobecná 3-ročná premlčacia doba, ktorá skončila dňa 15.10.2014 a keďže žalobcovia podali žalobu dňa 28.8.2014, stalo sa to pred uplynutím premlčacej doby a preto nárok vo veci nie je premlčaný. V tomto znení súd prvej inštancie odkazoval aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 17.2.2011, sp.zn. 5Cdo/265/2009 a rozhodnutie sp.zn. 5Cdo/278/2007 zo dňa 25.9.2008.

15. Čo sa týka zodpovednosti žalovaného v 1. rade, súd prvej inštancie uviedol, že jeho zodpovednosť bola daná porušením pravidiel cestnej premávky, v dôsledku ktorej bol spáchaný prečin usmrtenia a vina žalovaného v 1. rade bola konštatovaná v označenom trestnom rozsudku a s poukazom na eurokonformný výklad a citovaný čl. 3 ods. 1 Smernice č. 72/166/EHS, ako aj čl. 1 Smernice č. 90/232/EHS, súd prvej inštancie konštatoval, že v danom prípade nemajetkovú ujmu spôsobenú pozostalým po obeti dopravnej nehody možno priznať ako náhradu v peňažnej forme podľa ust. § 13 ods. 2, 3 OZ a primeranosť priznanej nemajetkovej ujmy má zodpovedať naplneniu požiadavky proporcionálnej náhrady strádania žalobcov a to s prihliadnutím na všetky okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo a dôsledného poznania väzby žalobcov k osobe, ktorá následkom takéhoto konania zahynula, keďže priznaná náhrada nie je náhradou za život, ale slúži na zmiernenie následkov vzniknutej ujmy.

16. Súd prvej inštancie pri ustálení výšky priznanej nemajetkovej ujmy prihliadol na okolnosť, že žalovaný v 1. rade síce zavinil smrť, ale zavinil ju z nebanlivosti pri dopravnej nehode za okolností, ktoré vyplynuli z dokazovania a preto pri určení výšky náhrady uvedenej sumy prihliadol aj na správanie poškodenej osoby, a to chodkyne, ktorá svojím vstupom na vozovku, na priechode pre chodcov, vytvorila žalovanému v 1. rade určitú prekážku, pričom z výsledkov vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaný v 1. rade ako vodič chodkyňu zbadal až v čase, keď došlo ku kontaktu, pretože pred vstupom na priechod pre chodcov ju krylo osobné motorové vozidlo stojace pred križovatkou Košickej ulice a ulice Pionierov, pričom viditeľnosť vodiča v dôsledku slnečného jasu bola minimálna a vodič bol povinný sledovať viacero podnetov počas jazdy, nielen situáciu na ceste, ale v konkrétnom prípade aj pobežujúce deti popri vozovke.

17. Súd prvej inštancie pri aplikácii § 13 ods. 3 OZ a ustálení výšky priznanej nemajetkovej ujmy, rovnako právne vec posúdil v zmysle citovaných ust. § 4 ods. 1 písm. e/, f/ zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, ako aj podľa § 53 ods. 2 uvedeného zákona a konštatoval, že chodci, ktorí prechádzajú cez priechod pre chodcov musia brať ohľad na vodičov prichádzajúcich vozidiel, čo platí aj voči vodičom odbočujúcim na cestu, cez ktorú chodci prechádzajú s tým, že chodec nesmie vstupovať na vozovku, a to ani pri použití priechodu pre chodcov, ak vzhľadom na rýchlosť prichádzajúcich vozidiel nemôžu cez vozovku bezpečne prejsť s tým, že pred vstupom na vozovku sa chodec musí presvedčiť, či tak môže urobiť bez nebezpečenstva, a len čo vstúpi na vozovku, nesmie sa tam bezdôvodne zdržiavať

ani zastavovať, čo platí aj na priechode pre chodcov i mimo neho, pričom povinnosťou vodiča je dať prednosť chodcoví, ktorý vstúpil na vozovku a prechádza cez priechod pre chodcov.

18. Súd prvej inštancie v danom prípade vzal do úvahy skutočnosť, že vodič išiel primeranou rýchlosťou, nižšou, ako je povolená v meste, prispôbil rýchlosť jazdy zvýšenému svetelnému jasu, ako aj sledovaniu ďalších už označených podnetov, pričom matka žalobcov P. R. vstúpila na priechod pre chodcov a pokiaľ by plynulo prechádzala cez cestu a nezastavila sa, vodič by ju tesne minul a preto matka žalobcov pred vstupom na priechod nesprávne vyhodnotila situáciu, pravdepodobne zle odhadla rýchlosť vozidla a svoju schopnosť prejsť cez priechod a aj keď žalobcovia tvrdili, že išlo o osobu vitálnu, ktorá trpela len bežnými ochoreniami, ktoré jej umožňovali riadne sa o seba postarať, po oboznámení sa so zdravotnou dokumentáciou, súd prvej inštancie dospel k záveru, že v čase dopravnej nehody mala 81 rokov, viacero vážnych ochorení, jednalo sa o polymorbídnu pacientku s ochorením srdca, s postihnutím mozgu, s poruchou pohybu z miesta na miesta, pričom mala závraty a podľa správy z psychiatrického vyšetrenia sa nejavilo, aby išlo o vitálnu osobu, ktorá sa dokáže o seba plne postarať, pričom na nákupy chodila s nevestou, bola neustále vyčerpaná, trpela zhoršením pamäti a zníženou schopnosťou sústrediť sa, mala respiračné choroby a gastroťažkosti, pričom bola opakovane hospitalizovaná a minimálne 5 krát odvezená Záchranou lekárskou službou do nemocnice v Rožňave a v Poprade, pričom odmietala kardiologický zákrok a preto s prihliadnutím na tieto skutočnosti, súd vyhodnotil mieru zavinenia poškodenej v rozsahu 50%, čo však neznamená mieru, v akej bola priznaná výška nemajetkovej ujmy, keďže pre určenie výšky nemajetkovej ujmy, súd posudzoval samotné vzťahy žalobcov a ich matky, ktoré vyhodnotil ako nepochybne veľmi hlboké, intenzívne s tým, že v prípade náhlej smrti matky žalobcov došlo k veľmi šokujúcemu a traumatizujúcemu následku na ich strane.

19. Nakoľko ale súd prvej inštancie nezistil, aby matka alebo deti boli odkázané vzájomne na výživu, keďže deti boli dospelé, mali svoje rodiny a viedli samostatnú domácnosť a skôr zistil, že matka žalobcov v rámci svojich možností a schopností vypomáhala deťom a to aj napriek svojim zdravotným problémom, ktoré si deti nevšimli, dospel súd prvej inštancie k záveru, že primeranou výškou priznanej nemajetkovej ujmy v danom prípade je suma 1.000,00 eur, každému zo žalobcov osobitne, keďže ide len o zmiernenie ujmy a nie o náhradu za stratu života, pričom sa súd nestotožnil s uplatnenou výškou nemajetkovej ujmy a nad sumu 1.000,00 eur, žalobu v prevyšujúcej časti zamietol.

20. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle ust. § 255 ods. 1 CSP, a aj keď v prejednávanej veci si uplatnili žalobcovia nárok na zaplatenie sumy 14.000,00 eur na každého osobitne, výšku náhrady určil súd prvej inštancie podľa svojej úvahy a priznal žalobcom voči žalovaným v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% prisúdeného nároku s tým, že o výške náhrady trov konania súd rozhodne po právoplatnosti rozsudku v zmysle § 262 ods. 1, 2 CSP.

21. Proti rozsudku v zákonnej lehote (včas) podali odvolanie žalobcovia a to konkrétne proti výroku pod č. II., ktorým súd prvej inštancie vo zvyšnej časti žalobu žalobcov zamietol. Žalobcovia si uplatnili odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP, t.j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobcovia apelovali na to, že si uplatňovali nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, každý v sume po 14.000,00 eur, pričom súd im priznal len 1.000,00 eur pre každého z nich, čo je neprimerane nízke a neadekvátne, vzhľadom na všetky skutočnosti, ktoré boli v konaní zistené, ako aj vzhľadom na všetky okolnosti, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu ich osobností, ako aj vzhľadom na závažnosť, trvalosť a absolútnu neodčiniteľnosť tohto zásahu, pričom zo strany žalovaného v 1. rade v ich prípade išlo o závažné a hrubé porušenie viacerých dôležitých povinností uložených žalovanému v 1. rade zákonom č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke s tým, že v priamej príčinnej súvislosti s týmto konaním došlo k dopravnej nehode, pri ktorej došlo k usmrteniu blízkej osoby žalobcov v 1. až 6. rade, matky žalobcov. Mali za to, že súd mal priznať primeranú výšku náhrady nemajetkovej ujmy vo vzťahu k povahe, podstate a závažnosti a neodčiniteľnosti neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcov, spočívajúcom v trvalom a nezvratnom znemožnení spolužitia a rozvoja citových a rodinných vzťahov s blízkou osobou s tým, že uplatnený nárok je krytý povinným zmluvným poistením motorového vozidla, ak dopravná nehoda bola spôsobená zavineným konaním žalovaného v 1. rade, pričom zodpovedá za spôsobenú škodu a jej náhradu aj žalovaný v 2. rade ako poisťovňa, pre ktorú by priznanie vyššej sumy ako 1.000,00 eur nepredstavovalo žiadne neadekvátne zaťaženie, pričom priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v sume 1.000,00 eur pre každého zo žalobcov v 1. až 6. rade nie je primeranou na kompenzovanie nemajetkovej ujmy a

neodzrkadľuje intenzitu, hĺbku, trvalosť a neodčiniteľnosť im spôsobenej nemajetkovej ujmy, keďže z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že s matkou mali dobrý vzťah, a aj keď v určitom rozsahu priznali podiel viny na vzniku dopravnej nehody, aj zo strany ich matky, mohlo sa tak stať primeraným spôsobom zohľadňujúcim všetky okolnosti prípadu so zreteľom aj na to, že ich matka prechádzala cez riadne vyznačený priechod pre chodcov, nevytvorila žalovanému v 1. rade náhlu prekážku, žalovaný v 1. rade tak ako aj sám uviedol, čo aj vyplynulo zo znaleckého dokazovania, ju vidieť mal a mohol, a aj keď sa venoval iným podnetom, to ho nezbavovalo zodpovednosti s apelom aj na to, že išlo o staršiu osobu, kedy je vodič v zmysle § 4 ods. 1 písm. e/ zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke povinný dbať na zvýšenú opatrnosť a s odkazom na písm. f/ citovaného zákona je povinný dať chodcovi, ktorý vstúpil na vozovku a prechádzal cez priechod pre chodcov prednosť a nesmie ho ohroziť. Aj keď ich matka objektívne mohla nevidieť prichádzajúce vozidlo, nemohla predpokladať, že ju vodič vôbec nezaregistruje a tiež je vysoko nepravdepodobné, že by vzhľadom na svoje vek, zdravotný stav a žiadne skúsenosti s vedením motorového vozidla, ich neb. matka nevedela primerane odhadnúť vzdialenosť a rýchlosť prichádzajúceho vozidla a mohla sa dôvodne domnievať, že keď vstúpi na vozovku a bude prechádzať cez riadne vyznačený priechod pre chodcov, vodič vozidla ju zbadá a dá jej prednosť. Skutočnosť, že žalovaný v 1. rade bol oslnený slnkom a že venoval svoju pozornosť pohybujúcim sa deťom pri ľavej strane vozovky ale nezbavuje žalovaného v 1. rade jeho zodpovednosti. Navrhovali, aby odvolací súd zmenil rozsudok vo výroku pod č. II. a uložil žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť zaplatiť žalobcom v 1. až 6. rade každému osobitne sumu 13.000,00 eur do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká povinnosť každému z nich, alternatívne aby napadnutý výrok rozsudku odvolací súd zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie.

22. Proti výroku rozsudku pod č. I. a III. podal odvolanie žalovaný v 1. rade v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, keďže rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že súd prvej inštancie v podstate správne ustálil skutkový stav, z ktorého ale nevyvodil správne právne závery, najmä nie ohľadom miery spoluzavinenia osôb, ktoré mali účasť na predmetnej dopravnej nehode, keď ustálil mieru spoluzavinenia vo výške 50%. Mal za to, že podiel nebohej je podstatne vyšší, keďže nemala čo hľadať na ceste sama, bez dozoru, pre svoj zdravotný stav a keďže väčšina žalobcov nie je zamestnaná, mohli vlastnú matku odprevadiť do mesta a domov, pričom z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalobcovia svoju matku v jej byte nenavštevovali pravidelne, čo vylučuje záver o tvrdenom veľmi blízkom vzťahu, ako aj o tom, že by sa o ňu starali, tak ako to ukladá zákon o rodine, keďže ani nepoznali jej zdravotný stav a ani nemali vedomosť o tom, že veľakrát bola hospitalizovaná. V nemocnici je nenavštevovali, ak mala kolaps, odviezla ju záchranná služba s tým, že nebohá mohla prichádzajúce auto vidieť, nič jej v tom nebránilo, na ceste sa mala správať disciplinovane a plynulo, a nie v rozpore s citovanými pravidlami cestnej premávky. Žalovaný v 1. rade nesúhlasil s priznaním akejkoľvek výšky finančného zadosťučinenia a rovnako namietal aj výrok o náhrade trov konania s tým, že navrhoval, aby odvolací súd žalobu žalobcov zamietol, alternatívne napadnutý výrok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

23. Žalovaný v 1. rade sa rovnako vyjadril k odvolaniu žalobcov, pričom tvrdil, že žalobca v 1. rade zomrel dňa 12.11.2018 a preto vo vzťahu k nemu navrhoval napadnutý rozsudok zrušiť a konanie zastaviť. Mal za to, že súd vo veci správne rozhodol, prečo nevyhovел podanej žalobe, čo do výšky nemajetkovej ujmy nad sumu 1.000,00 eur pre každého zo žalobcov s tým, že súd v tomto smere správne vyhodnotil skutkový stav a vec správne právne posúdil. Tvrdil, že on neporušil žiadne pravidlá cestnej premávky. Navrhoval, aby súd odvolaniu žalobcov nevyhovел a o napadnutom rozsudku rozhodol v zmysle petítu ním podaného odvolania.

24. Žalovaná v 2. rade sa k odvolaniam žalobcov, ako aj k odvolaniu žalovaného v 1. rade vyjadrila v tom znení, že čo sa týka žalovaného v 1. rade sa stotožňuje s jeho argumentáciou týkajúcou sa nevedomosti žalobcov o zdravotnom stave ich nebohej matky, s čím sa súd správne vysporiadal a vo veci správne rozhodol, keď konštatoval, že zásah do osobnostných práv žalobcov v dôsledku úmrtia ich matky nebol natoľko intenzívny, že by mal súd prvej inštancie za odôvodnené priznanie žalobcom uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, keďže žalovaný v 1. rade sa žalobcom za vzniknutú ujmu ospravedlnil. So zreteľom na zdravotný stav nebohej, mala žalovaná v 2. rade za to, že zadosťučinenie vo forme ospravedlnenia pre žalobcov je v danom prípade adekvátne, čím sa žalovaná v 2. rade nestotožnila s odvolaním žalobcov proti napadnutému II. výroku rozsudku, nakoľko mala za to, že žalobcovia sú dospelé osoby, ktoré majú svoje rodiny, s nebohou sa navštevovali len zriedkavo, pričom sa nezaujímali

o jej zdravotný stav a nepomáhali jej v domácnosti, či s nákupmi. Preto navrhovala rozsudok zrušiť, prípadne žalobu zamietnuť.

25. Žalovaný v 1. rade, k vyjadreniu žalovanej v 2. rade uviedol, že žalovaná v 2. rade prezentuje totožný pohľad, ako aj totožnú argumentáciu a preto trval na tom, aby odvolací súd odvolaniu žalobcov nevyhovel.

26. Žalobcovia sa k odvolaniu žalovaného v 1. rade, ako aj k vyjadreniu žalovanej v 2. rade nevyjadrili.

27. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, účinného od 1.7.2016, ďalej len „CSP“), prejednal odvolanie žalobcov, ako aj odvolanie žalovaného v 1. rade, ako odvolanie podané včas a oprávnenými osobami, proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 ods. 1, 2 CSP. Keďže žalobcovia podali odvolanie proti výroku pod č. II., ktorým vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol, s ktorým súvisí aj výrok pod č. III. o priznaní nároku na náhradu trov konania, pričom žalovaný v 1. rade podal odvolanie proti výroku pod č. I., ktorým súd prvej inštancie sčasti žalobe žalobcov vyhovel, ako aj proti výroku pod č. III. o nároku na náhradu trov konania, odvolací súd preskúmaval rozsudok v celom rozsahu a to z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov v zmysle § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcom výroku pod č. I. v časti priznania finančného zadosťučinenia uplatneného titulom nemajetkovej ujmy vo výške 1.000,00 eur každému zo žalobcov je vecne správny, pričom v časti výroku pod č. II. o priznaní nemajetkovej ujmy je odvolanie žalobcov sčasti dôvodné a preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach spočívajúcich v preskúmaní rozsudku v celom rozsahu, čo sa týka časti výroku rozsudku pod č. I. v sume priznanej titulom nemajetkovej ujmy, odvolací súd rozsudok zmenil v zmysle § 388 CSP tak, že žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobcom v 2. až 6. rade, každému z nich, sumu 5.000,00 eur, v lehote do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká povinnosť plniť druhému z nich, pričom nad uvedené sumy rozsudok vo výroku pod č. II. o zamietnutí časti žaloby potvrdil v zmysle § 387 ods. 1 CSP, keďže v tejto časti je rozsudok vecne správny s tým, že z dôvodu úmrtia žalobcu v 1. rade, v čase odvolacieho konania, konanie v právnom vzťahu žalobcu v 1. rade proti žalovaným v zmysle § 161 ods. 1, 2 CSP a § 61, 62 CSP a § 7 ods. 2 veta prvá OZ zastavil a zrušil v rámci tohto právneho vzťahu napadnutý rozsudok.

28. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 30.1.2020 o 9,00 hod. v pojednávacej miestnosti č. dv. 230/II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia bolo zverejnené dňa 22.1.2020 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 219 ods. 1, 3 CSP, § 378 ods. 1 CSP.

29. Žalobcovia uplatnili odvolacie dôvody v zmysle § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP a namietali II., ako aj III. výrok napadnutého rozsudku, keďže považovali priznané finančné zadosťučinenie titulom nemajetkovej ujmy vo výške 1.000,00 eur za neprimerané, vzhľadom na vyhodnotenie skutkového stavu, ktoré sa nesprávne odzrkadlilo v právnom posúdení veci, so zreteľom na neprimerane nízku a absolútne neadekvátnu výšku finančného odškodnenia náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá neodzrkadľuje v danom prípade intenzitu, hĺbku, trvalosť a neodčiniteľnosť im spôsobenej nemajetkovej ujmy. Mali za to, že v danom prípade, z výsledkov vykonaného dokazovania bolo preukázané, že išlo o závažné a hrubé porušenie viacerých dôležitých povinností o cestnej premávke zo strany žalovaného v 1. rade, ako aj preukázané zavinenie z jeho strany s tým, že je pravdou, že ich neb. matka objektívne mohla prichádzajúce vozidlo vidieť, ale nemohla predpokladať, že ju vodič vôbec nezaregistruje a tiež je vysoko nepravdepodobné, že by vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav a žiadne skúsenosti s vedením motorového vozidla vedela odhadnúť danú situáciu, keď vstúpila a prechádzala cez riadne vyznačený priechod pre chodcov, pričom vodiča nezbavuje to, že bol oslnený slnkom, a že venoval svoju pozornosť pohybujúcim sa deťom pri ľavej strane vozovky, čím je priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v sume po 1.000,00 eur pre každého z nich, na dané vyhodnotenie skutkového stavu so zreteľom na právne posúdenie veci, neprimerane nízka.

30. Žalovaný v 1. rade vychádzajúc z vyhodnotenia skutkového stavu súdom prvej inštancie, považoval vec za nesprávne právne posúdenú, keďže v danom prípade mal súd žalobu žalobcov zamietnuť a nepriznať im nárok na finančné zadosťučinenie, keďže nemali nechať bez dozoru svoju matku vzhľadom na jej zdravotný stav. Ďalej uviedol, že blízky vzťah medzi dospelými deťmi a matkou nebol

preukázaný tak v značnom rozsahu, keďže matku tak často nenavštevovali, nemali vedomosť o jej vážnych zdravotných problémoch, ako aj o hospitalizáciách s tým, že poškodenej nič nebránilo, aby auto videla a preto nemala vstúpiť na vozovku. Žalovaný v 1. rade zdôraznil, že priznaná výška finančného zadostučinenia nemá byť zdrojom nejakého obohatenia žalobcov, ale má slúžiť len na zmiernenie ich bolesti.

31. Žalovaná v 2. rade považovala vzhľadom na vyhodnotený skutkový stav, ospravedlnenie žalovaného v 1. rade žalobcom, za postačujúce.

32. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP, t.j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, t. zn. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, prípadne zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán sporu alebo ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti.

33. K odvolaciemu dôvodu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t.j. vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, prípadne ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podriadenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach strán sporu).

34. Odvolací súd dospel k záveru, že uplatnený odvolací dôvod zo strany žalovaného v 1. rade s odkazom na ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP, t.j. že rozhodnutie súdu prvej inštancie spočíva na nesprávnom právnom posúdení, keďže žalobcom nepatrí finančné zadostučinenie v zmysle § 13 ods. 2, 3 CSP, nie je vo veci daný.

35. Odvolací súd uvádza, že rozhodnutiu súdu prvej inštancie nemožno vytknúť nedostatočné zistenie skutkového stavu ani to, aby vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov sporových strán nevyplynuli, prípadne nevyšli za konania najavo, aby opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo aby v hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne aby výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedalo tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z procesných ustanovení účinných v čase rozhodovania, alebo aby na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia ale to, že z podriadenia skutkového stavu pod správnu právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach strán sporu a to čo sa týka ust. § 13 ods. 1, 2 OZ, keďže zo správneho vyhodnotenia skutkového stavu v zmysle ust. § 191 a nasl. CSP účinného v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie, vyvodil nesprávny právny záver, t.j. vec nesprávne právne posúdil, čo sa týka výšky priznanej finančnej náhrady titulom nemajetkovej ujmy.

36. Aj keď žalobcovia v podanom odvolaní všeobecne poukazovali na rozhodovaciu prax súdov o danom predmete sporu, súd je vždy povinný rozhodovať so zreteľom na konkrétne okolnosti vyplývajúce z konkrétnej veci, berúc do úvahy len ustálenú rozhodovaciu prax súdov v tomto smere a to so zreteľom na rozhodnutia NS SR uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk NS SR.

37. Čo sa týka pasívnej vecnej legitímácie žalovaných v spore odvolací súd uvádza, že žalovaný v 1. rade porušil právnu povinnosť, dôsledkom čoho vznikla škoda a keďže v trestnom konaní bol aj za porušenie právnej povinnosti odsúdený, jednoznačne možno hovoriť o vzťahu príčinnej súvislosti medzi porušením právnej povinnosti a vznikom škody, čo bolo aj jednoznačne preukázané v konaní trestnom, nakoľko žalovaný v 1. rade bol právoplatne odsúdený. Preto s odkazom na ust. § 420 OZ, ust. § 11 a nasl. OZ,

žalovaný v 1. rade svojím protiprávnym konaním narušil namietané osobnostné práva žalobcov, t.j. ich súkromný a rodinný život vyplývajúci zo vzťahu matky a detí, s preukázaním príčinnej súvislosti medzi protiprávnym konaním a ujmu na strane žalobcov, tak ako to správne konštatoval aj súd prvej inštancie v bode 68 odôvodnenia napadnutého rozsudku.

38. Keďže žalovaná v 2. rade je poisťovňa, v ktorej mal žalovaný v 1. rade uzavreté povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu v zmysle § 4 zák. č. 381/2001 Z.z., súd prvej inštancie taktiež správne ustálil aj pasívnu legitímáciu žalovanej v 2. rade s tým, že odvolací súd v tomto smere poukazuje aj na rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Co/101/2017 zo dňa 15. marca 2018, v ktorom odvolací súd so zreteľom na th. č. aktuálne rozhodnutia Najvyššieho súdu sa s danou otázkou vysporiadal, t.j. aj s pasívne-vecnou legitímáciou poisťovne, t.j. otázkou, či tu existuje povinnosť poisťovne zaplatiť pozostalým po obetí dopravnej nehody aj nemajetkovú ujmu z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a to aj s odkazom na správne odôvodnenie napadnutého rozsudku v bode 62 a 63.

39. V tomto smere odvolací súd apeluje na to, že rozhodovacia činnosť súdu v civilnom sporovom konaní musí rešpektovať okrem iného Základné právne princípy, definované v čl. 1 až 18 CSP.

40. Podľa čl. 2 ods. 2 Základných princípov CSP, postup súdu pri ochrane ohrozených alebo porušených práv musí byť spravodlivý a účinný tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

41. Rozhodnutia všeobecných súdov preto majú vychádzať predovšetkým z právnych názorov, na ktorých sa zhodujú najvyššie súdne autority, ktorými sú na vnútroštátnej úrovni predovšetkým Ústavný súd SR a Najvyšší súd SR. Ak tu takáto zhoda existuje, dochádza k naplneniu princípu právnej istoty vtedy, ak konajúci súd pri rozhodovaní v obdobnej veci rešpektuje ustálenú rozhodovaciu prax alebo v opačnom prípade v odôvodnení rozhodnutia podá dôsledné vysvetlenie odklonu od takejto ustálenej praxe. V dôsledku prirodzeného vývoja môže nastať situácia, že v dôsledku aktuálnejšej rozhodovacej činnosti najvyšších súdnych autorít už argumentačne neobstojí ich skorší právny názor vyjadrený v rozhodnutí vydanom v čase, keď ešte rozhodovacia prax nie je ustálená (podobne porovnaj uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 481/2011).

42. Odvolací súd uvádza, že právna otázka pasívnej legitímácie poisťovne v sporoch o náhradu nemajetkovej ujmy podľa Zákona o povinnom zmluvnom poistení bola v rozhodnutiach súdov SR riešená nejednotne, nakoľko až po vydaní rozsudku NS SR došlo k zreteľnému posunu právneho názoru najvyšších súdnych autorít v ich rozhodovacej činnosti v otázke pasívnej legitímácie poisťovne smerom k názoru, že náhradu nemajetkovej ujmy je možné priznať ako nárok z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovým vozidlom.

43. Ústavný súd SR, okrem uznesenia III.ÚS 646/2015 zo dňa 16.12.2015, rozhodol obdobným spôsobom uznesením zo dňa 17.8.2016 č. k. I.ÚS 474/2016-17, ktorým odmietol ako zjavne neopodstatnenú sťažnosť obchodnej spoločnosti Wüstenrot poisťovňa a.s. V odôvodnení uznesenia vyslovil, že niet žiadneho dôvodu spochybňovať právne závery v rozsudku Krajského súdu v Trenčíne, ktorý bol ústavnou sťažnosťou napadnutý, a to predovšetkým vo vzťahu k pasívnej legitímácii žalovaného ako poistiteľa. Odvolací súd vyložil pojem škoda použitý v zákone o PZP eurokonformne, vychádzajúc z rozsudku ESD C-22/12 vo veci Haasová a s odkazom na európske smernice týkajúce sa povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Ústavný súd SR vyslovil, že je zjavné, že vnútroštátne právo SR prostredníctvom ustanovení Občianskeho zákonníka umožňuje blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má byť krytá z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

44. Odvolací súd taktiež apeluje na to, že judikatúru Ústavného súdu SR v otázke pasívnej legitímácie poisťovne v prípade náhrady nemajetkovej ujmy je možné považovať už za stabilnú. K týmto právnym názorom Ústavného súdu SR sa hlási aj judikatúra Najvyššieho súdu SR. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR Z 31.7.2017 sp.zn. 6MCdo/1/2016, ktorým

bolo zamietnuté mimoriadne dovolanie Generálneho prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany č.k. 5C/351/2013-99 a proti rozsudku Krajského súdu v Nitre sp.zn. 8Co/470/2014. V bode 28 odôvodnenia rozsudku Najvyšší súd SR uvádza, že pre posúdenie otázky pasívnej legitímácie poisťovne je rozhodujúce riešenie otázky, čo treba rozumieť pod pojmom škoda použitým v zákone o PZP. Pre účely tohto zákona treba pojem škoda vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj nemajetkovú ujmu, ktorej náhrada patrí pozostalým po blízkej osobe usmrtenej pri dopravnej nehode v súvislosti s prevádzkou motorového vozidla z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv, spočívajúcich v zásahu do ich práva za súkromný a rodinný život. Uvádza ďalej, že účelom poistenia za škody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Aj z dôvodovej správy k tomuto zákonu vyplýva, že usmrtenie pri dopravnej nehode je najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti. Pokiaľ podľa súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia. V ďalších bodoch odôvodnenia rozsudku sa Najvyšší súd SR prikláňa k rozširujúcemu výkladu pojmu škoda pre účely zákona o PZP, ako aj k eurokonformnému výkladu zodpovednostných smerníc (bod 30 a 31 odôvodnenia).

45. Vo svetle citovaných rozhodnutí Ústavného súdu SR a Najvyššieho súdu SR, odvolací súd v prejednávanej spore konštatuje, že pasívna legitímácia žalovanej v 2. rade vo veci náhrady nemajetkovej ujmy je odôvodnená extenzívnym a eurokonformným výkladom ust. § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov. Úlohou vnútroštátnych súdov členských štátov EÚ je aj ich povinnosť vykladať vnútroštátne právo v čo najväčšej možnej miere v zmysle znenia a účelu príslušných smerníc, tak, aby bol dosiahnutý výsledok, ku ktorému smernica smeruje. Povinnosť eurokonformného výkladu vnútroštátneho právneho poriadku členských štátov EÚ vyplýva aj z čl. 4 ods. 3 zmluvy o EÚ, ktorá zakotvuje tzv. zásadu lojálnej spolupráce EÚ a jej členských štátov. Keďže zákon č. 381/2001 Z.z. je výsledkom implementácie Smernice 2009/103/EHS je potrebné pri výklade jeho ustanovení prihliadať na znenie a účel smernice.

46. Odvolací súd teda zastáva názor, že ust. § 4 ods. 2 písm. a/ zákona o PZP je potrebné vyložiť tak, že poistenie zodpovednosti kryje aj nároky pozostalých za náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 OZ a pozostalí môžu tieto nároky podľa § 15 ods. 1 zákona o PZP uplatniť a priamo proti poisťovateľovi rovnako, ako všetky ostatné nároky na náhradu škody.

47. Odvolací súd ďalej pri posudzovaní základu uplatňovaných nárokov zo strany žalobcov voči žalovaným, zastáva rovnaký názor ako súd prvej inštancie v tom, že nejde o solidárnu zodpovednosť žalovaných, ale o ich spoločnú zodpovednosť, to znamená, že splnením povinnosti jedným zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť plniť u ďalších zo žalovaných, nakoľko súd sa má vždy usilovať o to, aby rozhodnutie súdu bolo aj vykonateľné.

48. Po správnom ustálení otázky základu uplatňovaného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, ako aj aktívnej a pasívnej legitímácie žalovaných, preskúmaval odvolací súd aj napadnuté výroky rozhodnutia súdu prvej inštancie o výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy (výroky pod č. I. a II.), pričom rovnako ako súd prvej inštancie konštatuje, že uplatnený nárok žalobcov nie je premlčaný (viď body 71 až 75 napadnutého rozsudku).

49. Žalobcovia a taktiež aj žalovaný v 1. rade, konkrétne namietali výšku priznanej náhrady škody titulom nemajetkovej ujmy, ktorá podľa žalobcov nebola dostatočná a naopak, žalovaný v 1. rade namietal, že priznané finančné zadosťučinenie nemajetkovej ujmy žalobcom vôbec nepatrí.

50. Podľa § 13 ods. 1, 2, 3 OZ fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa ods. 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

51. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že jediným kritériom, podľa ktorého má súd posúdiť a priznať náhradu nemajetkovej ujmy, je závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých došlo k zásahu do práva na ochranu osobnosti.

52. Odvolací súd uvádza, že rozhodnutie o priznaní výšky nemajetkovej ujmy v prípade straty blízkej osoby je mimoriadne náročné, pretože vo vnútri každej rodiny dochádza k vzniku neopakovateľných individuálnych vzťahov a smrť spôsobuje následné pretrhnutie väzieb vo vnútri rodiny v dôsledku straty jej člena. Takýto zásah je u každej fyzickej osoby individuálny a je preto potrebné citlivo a individuálne posudzovať výšku náhrady nemajetkovej ujmy. Posudzovanie výšky nemajetkovej ujmy nemožno v žiadnom prípade znevažovať tým spôsobom, aby bola vnímaná ako „cena ľudského života“. Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy nie je kompenzovať fyzickú absenciu zomrelého, ale pokúsiť sa nahradiť pozostalým nemateriálnu ujmu, prejavujúcu sa v ich konkrétnych subjektívnych pocitoch.

53. Odvolací súd však zdôrazňuje, že ani v tejto citlivej otázke nie je možnosť voľnej úvahy súdu neobmedzená, ale aj tu je potrebné rešpektovať princíp legitímneho očakávania, a to nielen na strane poškodených, ale aj na strane povinného subjektu. To znamená, že aj rozhodovanie o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy musí rešpektovať určitú líniu rozhodovacej činnosti najvyšších súdnych autorít vo vzťahu k obdobným porušeniam individuálnych rodinných vzťahov. Odvolací súd odmieta uvažovať o tom, že rozhodovanie o náhrade nemajetkovej ujmy je „oceňovaním“ ľudského života, pretože zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy, nie je kompenzovať fyzickú absenciu poškodeného, ale pokúsiť sa pozostalým nahradiť i materiálnu ujmu, prejavujúcu sa v konkrétnych skutočnostiach.

54. V danej veci odvolací súd zastáva názor, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil v zmysle § 13 ods. 2, 3 OZ, keď nesprávne ustálil výšku náhrady nemajetkovej ujmy u žalobcov, aj keď správne zohľadnil zavinenie žalovaného v 1. rade (viď správne vyhodnotenie skutkového stavu súdom prvej inštancie v bode 82 napadnutého rozsudku), ale po vyhodnotení skutkového stavu vec nesprávne právne posúdil, keďže vo väčšom rozsahu pristúpil ku korekcii výšky uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy zo strany žalobcov, ktorí si uplatňovali 14.000,00 eur na každého z nich, pričom súd priznal na každého z nich len sumu 1.000,00 eur, ktorá jednoznačne s ohľadom na jej neprimeranosť nepokrýva tak závažnú ujmu, aká nastala na strane žalobcov s ohľadom na ústavou chránené právo na súkromie obsahujúce aj právo na rodinný život, keďže zavineným konaním žalovaného v 1. rade došlo k úmrtiu matky žalobcov.

55. Súd prvej inštancie, čo sa týka určenia primeranej výšky správne neprihliadol na závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Aj keď Občiansky zákonník žiadnu maximálnu ani minimálnu hranicu výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch neurčuje a určenie výšky náhrady v peniazoch je len voľnou úvahou súdu, je potrebné sa inšpirovať ustálenou rozhodovacou praxou súdov SR s apelom aj na rozsudok NS SR sp.zn. 5Cdo/126/2007 zo dňa 30.4.2008, z ktorého vyplýva, že vzhľadom na neurčité právne normy „pokiaľ by sa nezdalo postačujúce“, „v značnej miere“ a „najmä“, z ust. § 13 ods. 2 OZ je zrejmé, že súd pri úvahách o tom, či je namieste priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, prihliadne aj na iné kritériá - hľadiská, než sú uvedené v tomto ustanovení, pričom priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch zákon zveruje na voľnú úvahu súdu a preto súd musí hodnotiť tak jednotlivé okolnosti, ako aj celkovú povahu konkrétneho prípadu a určiť konkrétne pravidlá hodnotenia, čo je takmer nemožné vzhľadom na rozdielnosť toho - ktorého konkrétneho prípadu a vzhľadom na povahu osobnostného práva, ktorého ochrany sa fyzická osoba domáha. Vo svetle tohto konštatovania Najvyššieho súdu SR ale nemožno dospieť k záveru, že vzhľadom na neexistenciu pravidiel, je žiadne alebo akékoľvek odôvodnenie výšky primeraného zadosťučinenia postačujúce. Úvaha súdu musí mať jasnú štruktúru a musí byť vedená výlučne kritériami formulovanými zákonom, teda závažnosťou vzniknutej ujmy a okolnosťami, za ktorých k porušeniu práva došlo.

56. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že sa vo významnej miere zaoberal tým, ako sa pozostali so smrťou matky vysporiadali, pričom dospel k zjednocujúcemu záveru, že aj keď vzťahy medzi matkou a deťmi sú nepochybne veľmi hlboké, intenzívne a v prípade náhlej smrti matky, aj veľmi šokujúce a traumatizujúce ale nezistil, aby matka alebo deti boli odkázané vzájomne na výživu, keďže deti sú dospelé, majú svoje rodiny a vedú samostatnú domácnosť a skôr sa súdu javilo, že matka v rámci svojich zdravotných ťažkostí vypomáhala v rámci svojich možností a schopností deťom, pričom zdôraznil, že pri takej veľmi úzkej citovej väzbe si deti nevšimli vážne zdravotné problémy ich matky, žijúcej samostatne,

ktoré jej sťažovali bežný život a nakoľko zo zdravotnej dokumentácie neb. zistil, že jej kondícia bola zlá, dospel k záveru, že medzi deťmi a matkou nešlo o nadštandardný vzťah. Pri zvážení týchto faktorov, so zreteľom aj na zdravotné problémy neb. matky žalobcov dospel k záveru, že primeranou výškou priznanej nemajetkovej ujmy v danom prípade je 1.000,00 eur na každého zo žalobcov, keďže ide o zmiernenie ujmy a nie o náhradu za stratu života, čo ale so zreteľom na tieto skutočnosti a ustálenú rozhodovaciu prax súdov, to nie je v danom prípade adekvátne, keďže treba zdôrazniť tú skutočnosť, ktorú už vo vyhodnotení skutkového stavu aj zdôraznil súd prvej inštancie, že neb. matka žalobcov prechádzala cez priechod pre chodcov, pričom vodič, t.j. žalovaný v 1. rade neprispôsobil rýchlosť, jazdu, stavu vozovky, ako aj zvýšenému svetelnému jasu, keďže sa v neposlednom rade venoval aj ďalším objektom s tým, že treba apelovať aj na súdom prvej inštancie citované ust. § 4 ods. 1 písm. e/ a f/, ako aj § 53 ods. 2 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, ktoré hovoria o tom, že vodič je povinný dbať na zvýšenú opatrnosť chodcov a starých osôb a dať prednosť chodcovi, ktorý vstúpil na vozovku a prechádza cez priechod pre chodcov s tým, že ho nesmie ohroziť, pričom vodič odbočujúci na cestu, cez ktorú chodci prechádzajú musí brať ohľad na chodcov, čo v opačnom znení patrí aj pre chodcov s apelom v danom prípade na to, že išlo o staršiu osobu vo veku 81 rokov, ktorá vzhľadom na svoje zdravotné problémy, ako aj problémy s chôdzou práve využila na prechod cez cestu priechod pre chodcov, čím neporušila predpisy o cestnej premávke a snažila sa práve týmto priechodom bezpečne prejsť cez vozovku s tým, že zavinenie žalovaného bolo v konaní jednoznačne preukázané v trestnom konaní, pričom jeho protiprávne konanie sa rovnako musí odzrkadliť aj v občianskoprávnom konaní so zreteľom aj na eurokonformný výklad s tým, že porušenie povinnosti žalovaným v 1. rade a finančná náhrada je krytá titulom poistenia žalovaného v 1. rade práve žalovaným v 2. rade.

57. Odvolací súd, čo sa týka výšky finančnej náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej pozostalým smrťou blízkej osoby pri dopravnej nehode poukazuje na citované rozhodnutia a to rozhodnutie NS SR sp.zn. 6Cdo/60/2016 zo dňa 13.4.2016, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 12Co/465/2014, Krajského súdu v Trnave sp.zn. 11Co/116/2013, Krajského súdu v Trnave sp.zn. 9Co/423/2012, Krajského súdu v Trnave sp.zn. 24Co/479/2012, Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/18/2016, Najvyššieho súdu SR 3Cdo/228/2012, ako aj ďalšie, kde výška náhrady nemajetkovej ujmy bola priznaná ešte vo vyššom rozsahu, ako to po zmene výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy učinil v tomto prípade odvolací súd.

58. Odvolací súd dodáva, že súd prvej inštancie vec správne právne posúdil podľa ust. § 11 a § 13 OZ a správne konštatoval, že zásah do práva na ochranu osobnosti žalobcov, žalobcom založil právo domáhať sa ochrany osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, pričom ide o objektívnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv a je právne bezvýznamné, či k takémuto zásahu došlo zavinené alebo nezavinené. Porušením dopravných predpisov zo strany žalovaného v 1. rade došlo k tomu, že náhle šokujúco a nepredvídateľne, čo treba zdôrazniť, práve deti, t.j. žalobcovia, aj keď už v tom čase dospelé, prišli o najdôležitejšiu osobu svojho života, stratili osobu zabezpečujúcu im empatiu, po akejkoľvek stránke zo strany matky do budúcnosti, čo súd so zreteľom na vyhodnotenie skutkového stavu v danom prípade zohľadnil v nízkej miere s tým, že treba apelovať aj v danom prípade na to, že žalovaná v 2. rade vystupuje ako poisťovňa, ktorá tu vystupuje s odkazom na ust. § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v znení neskorších zmien a doplnkov, pričom náhradu škodu uhradza poisťovateľ poistenému, pričom poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody buď priamo proti poisťovateľovi, prípadne voči tomu, kto za škodu zodpovedá, t.j. voči poistenému, pričom voľba je výlučne na oprávnenej osobe a pokiaľ sa žalobcovia rozhodnú uplatniť si nárok voči žalovanému v 1. rade ako škodcovi a žalovanému v 2. rade ako poisťovní, je to výlučne ich kompetencia pri vedení sporu a len „dominus litis“ môže rozhodnúť o tom, kto a v akom postavení bude vystupovať, čo bolo správne ustálené aj v tomto konaní.

59. Vzhľadom k hore uvedeným skutočnostiam v zmysle § 388 CSP odvolací súd výrok rozsudku pod č. I. zmenil v časti sumy priznanej titulom nemajetkovej ujmy tak, že žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobcom v 2. až 6. rade titulom nemajetkovej ujmy každému z nich sumu 5.000,00 eur, v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká povinnosť plniť druhému z nich a keďže mal z Výpisu z registra obyvateľov SR za preukázané, že žalobca v 1. rade dňa 12.11.2018 zomrel, konanie v právnom vzťahu žalobcu v 1. rade proti žalovaným zastavil a zrušil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti v zmysle § 7 ods. 2 OZ, § 61, § 62 ods. 1, § 161 ods. 1, 2 CSP, keďže subjektom ochrany osobnostných práv podľa § 11 a nasl. je iba fyzická osoba.

60. Odvolací súd uvádza, že spôsobilosť mať právo na ochranu svojej osobnosti má každá fyzická osoba, teda aj maloletý (§ 7 ods. 1 OZ). Právo chránené ust. § 11 OZ patrí zo zákona všeobecne každej fyzickej osobe, bez rozdielu veku, bez toho, aby sa vyžadovalo splnenie akýchkoľvek ďalších podmienok. Fyzickú osobu ako oprávnený subjekt je vždy potrebné oddeliť od právnickej osoby, ktorej môže byť spoločníkom (členom) alebo členom štatutárneho orgánu, alebo zamestnancom. Právo na ochranu osobnosti môže preto uplatňovať len dotknutá fyzická osoba a nie iný subjekt. To sa týka i prípadov, keď fyzická osoba vystupuje ako reprezentant politického subjektu. Právo na ochranu osobnosti ako právo nemajetkovej povahy, rýdzo osobnej povahy, zaniká smrťou fyzickej osoby (§ 7 ods. 2 OZ), neprechádza teda jej smrťou na dedičov a nestáva sa predmetom dedenia.

61. V danom prípade odvolací súd konanie v právnom vzťahu žalobcu v 1. rade proti žalovaným zastavil, nakoľko právo na ochranu osobnosti je právom, ktoré patrí výlučne iba fyzickej osobe, t.j. tej ktorej konkrétnej osobe (v danom prípade žalobcovi v 1. rade) a ktoré právo okamihom jeho smrti zaniklo. V danom prípade sa teda jedná o nedostatok procesnej podmienky na strane žalobcu v 1. rade, ktorý nedostatok spôsobuje nutnosť zastavenia konania súdom (§ 161 CSP), nakoľko sa jedná o nedostatok procesných podmienok, ktorý nie je možné odstrániť u žalobcu v 1. rade.

62. V danej súvislosti poukazuje odvolací súd i na ustálenú judikatúru R 53/1996, ktorá uvádza, že právo na ochranu osobnosti je právo osobnej povahy, ktoré zaniká smrťou fyzickej osoby a neprechádza na dedičov. Preto ak žalobca v priebehu konania zomrie, súd konanie zastaví podľa § 107 ods. 1 OSP (dnes § 161 CSP).

63. Súd taktiež poukazuje i na rozsudok Najvyššieho súdu ČR 25Cdo/608/2002, ktorý okrem iného uvádza: právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (peňažné zadosťučinenie) podľa § 13 ods. 2 OZ je svojou povahou úzko späté s postihnutou osobou a má osobný charakter predovšetkým preto, že jeho cieľom je primerane vyvážiť a zmierniť nemajetkovú ujmu, ktorá vznikla fyzickej osobe na jej osobnosti; ak sa fyzickej osobe neposkytne náhrada ešte počas jej života, nemôže už po jej smrti plniť svoj účel. Z toho možno vyvodiť, že smrťou oprávnenej osoby zaniká a na dedičov neprechádza právo na peňažné zadosťučinenie.

64. Vzhľadom k týmto skutočnostiam, najmä však vzhľadom k nedostatku procesných podmienok a k nemožnosti odstrániť nedostatok procesnej podmienky, ktorý vznikol na strane žalobcu v 1. rade, nakoľko právo na ochranu osobnosti je právom osobnostným a vzťahuje sa na osobu, ktorá bola zásahom inej osoby poškodená, a smrťou osoby toto právo zaniklo, a teda nemôže do konania vstúpiť miesto žalobcu v 1. rade žiadna iná osoba, súd konanie v právnom vzťahu žalobcu v 1. rade proti žalovaným zastavil a zároveň v tomto právnom vzťahu aj zrušil napadnutý rozsudok.

65. V zmysle § 396 ods. 2 CSP s odkazom na ust. § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP, keďže odvolací súd zmenil rozhodnutie, rozhodol aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie, ako aj v odvolacom konaní a priznal úspešným žalobcom v 2. až 6. rade proti žalovaným v 1. a 2. rade plný nárok na náhradu trov konania z priznanej sumy s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká povinnosť plniť druhému z nich.

66. V právnom vzťahu žalobcu v 1. rade proti žalovaným, odvolací súd týmto stranám sporu nepriznal nárok na náhradu trov konania vzniknutých na súde prvej inštancie, ako aj v odvolacom konaní (§ 396 ods. 2 CSP, § 262 ods. 1 CSP a § 257 CSP), nakoľko v tomto právnom vzťahu sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa.

67. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

68. O trovách konania rozhodol súd podľa § 257 CSP a stranám sporu, t.j. žalobcovi v 1. rade proti žalovaným, nepriznal nárok na náhradu trov konania, nakoľko v danom prípade sa jedná o dôvody hodné osobitného zreteľa.

69. Súd nemohol o náhrade trov konania rozhodnúť podľa § 255 CSP, nakoľko v právnom vzťahu žalobcu v 1. rade proti žalovaným nebolo meritórne rozhodnuté o veci a tak nebolo možné určiť, ktorá z týchto

strán mala v konaní úspech. Súd nemohol rozhodnúť ani podľa § 256 CSP, nakoľko žiadna z týchto strán procesne nezavinila zastavenie konania.

70. Súd stranám, t.j. žalobcovi v 1. rade proti žalovaným v zmysle § 257 CSP nepriznal nárok na náhradu trov konania, nakoľko sa jedná o dôvody hodné osobitného zreteľa, ktorým je v danom prípade úmrtie žalobcu v 1. rade (VIS MAJOR), pričom úmrtie žalobcu v 1. rade v spore, v ktorom sa jedná o právo osobnostnej povahy a nemôže teda do konania nik vstúpiť na miesto doterajšieho žalobcu v 1. rade, pričom nie je ani možné, aby boli v konaní úspešní žalovaní, keď sa žiadnym spôsobom nepričinili k ukončeniu konania a k víťazstvu v spore a v konečnom dôsledku by im trovy konania nemal ani kto zo strany žalobcu v 1. rade zaplatiť. Na druhej strane nie je žiadny dôvod zaviazat' k náhrade trov žalovaných, keď v konaní v právnom vzťahu žalobcu v 1. rade proti žalovaným neúspešní neboli a v neposlednom rade by nemali komu ani hradiť trovy konania zo strany žalobcu v 1. rade.

71. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie,

lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).